

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ
ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ

А.БАЙТҰРСЫНОВ АТЫНДАҒЫ
ҚОСТАНАЙ ӨңІРЛІК УНИВЕРСИТЕТІ

ҚОСТАНАЙ ОБЛЫСЫ ӘКІМДІГІ МӘДЕНИЕТ БАСҚАРМАСЫНЫҢ "ЫБЫРАЙ АЛТЫНСАРИННИҢ ҚОСТАНАЙ ОБЛЫСТЫҚ
МЕМОРИАЛДЫҚ МҰРАЖАЙЫ" КОММУНАЛДЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ

КОММУНАЛЬНОЕ ГОСУДАРСТВЕННОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ "КОСТАНАЙСКИЙ ОБЛАСТНОЙ МЕМОРИАЛЬНЫЙ
МУЗЕЙ ИБРАЯ АЛТЫНСАРИНА" УПРАВЛЕНИЯ КУЛЬТУРЫ АКИМАТА КОСТАНАЙСКОЙ ОБЛАСТИ

АЛТЫНСАРИН ОҚУЛАРЫ

«ИННОВАЦИЯ, БІЛІМ, ТӘЖІРИБЕ-БІЛІМ
БЕРУ ЖОЛЫНЫҢ ВЕКТОРЛАРЫ»

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ
ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ
КОНФЕРЕНЦИЯСЫ

МАТЕРИАЛДАРЫ

II КІТАП

АЛТЫНСАРИНСКИЕ ЧТЕНИЯ

МАТЕРИАЛЫ

МЕЖДУНАРОДНОЙ
НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ
КОНФЕРЕНЦИИ

«ИННОВАЦИИ, ЗНАНИЯ,
ОПЫТ – ВЕКТОРЫ
ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ТРЕКОВ»

II КНИГА

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ/ РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

Қуанышбаев Сеитбек Бекенович, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университетінің Басқарма Төрағасы-Ректоры, география ғылымдарының докторы, Қазақстан Педагогикалық Ғылымдар Академиясының мүшесі;

Жарлыгасов Женис Бахытбекович, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университетінің Зерттеулер, инновация және цифрландыру жөніндегі проректоры, ауыл шаруашылығы ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессор;

Скударева Галина Николаевна, педагогика ғылымдарының кандидаты, доцент, Мәскеу облысындағы МОУ «Мемлекеттік гуманитарлық-технологиялық университеті» ректорының м.а.; Ресей Федерациясының жалпы білім беру ісінің құрметті қызметкері, Ресей;

Бережнова Елена Викторовна, педагогика ғылымдарының докторы, профессор Мәскеу халықаралық мемлекеттік қатынастар институты, Ресей;

Ибраева Айман Елемановна, «Қостанай облысы әкімдігінің білім басқармасы» ММ жетекшісі;

Онищенко Елена Анатольевна, «Педагогикалық шеберлік орталығы» жекеменшік мекемесінің Қостанай қаласындағы филиалының директоры;

Демисенова Шнар Сапаровна, педагогика ғылымдарының кандидаты, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университетінің педагогика және психология кафедрасының меңгерушісі;

Утегенова Бибикуль Мазановна, педагогика ғылымдарының кандидаты, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университетінің педагогика және психология кафедрасының профессоры;

Смаглий Татьяна Ивановна, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университетінің, педагогика ғылымдарының кандидаты; педагогика және психология кафедрасының қауым.профессоры;

Жетписбаева Айсылу Айратовна, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университетінің Ы.Алтынсарин атындағы әдістемелік кабинетінің меңгерушісі.

«Инновация, білім, тәжірибе-білім беру жолының векторлары»: 2023 жылдың 17 ақпандағы Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция материалдары. II Кітап. – Қостанай: А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті, 2023. – 1231 б. = «Инновации, знания, опыт – векторы образовательных треков»: Материалы международной научно-практической конференции, 17 февраля 2023 года. II Книга. – Костанай: Костанайский региональный университет имени А.Байтұрсынова, 2023. – 1231 с.

ISBN 978-601-356-244-5

Жинаққа «Инновация, білім, тәжірибе-білім беру жолының векторлары» атты Алтынсарин оқулары халықаралық ғылыми-практикалық конференция материалдары енгізілген.

Талқыланатын мәселелердің алуан түрлілігі мен кеңдігі мақала авторларына заманауи білім беруді жаңғырту мен дамытудың, осы үдерісте қазақ ағартушыларының педагогикалық мұрасын пайдаланудың жолдарын, мұғалімдерді даярлаудың тиімді технологиялары мен форматтарын әзірлеу мен енгізу мәселелерін, ақпараттық қоғамдағы білім беру кеңістігінің ерекшеліктерін айқындауға, сондай-ақ педагогтердің инновациялық қызметінің тәжірибесін жинақтауға, педагогикалық үдеріс субъектілерін психологиялық-педагогикалық қолдауға мүмкіндік берді.

Бұл жинақтың материалдары ғалымдарға, жоғары оқу орындары мен колледж оқытушыларына, мектеп мұғалімдері мен мектепке дейінгі тәрбиешілерге, педагог-психологтарға, магистранттар мен студенттерге қызықты болуы мүмкін.

В сборнике содержатся материалы Международной научно-практической конференции Алтынсаринские чтения «Инновации, знания, опыт – векторы образовательных треков». Многообразие и широта обсуждаемых проблем позволили авторам статей определить векторы модернизации и развития современного образования, использования в данном процессе педагогического наследия казахских просветителей, вопросов разработки и внедрения эффективных технологий и форматов подготовки учителей, специфики образовательного пространства в информационном обществе, а также обобщения опыта инновационной деятельности педагогов, психолого-педагогической поддержки субъектов педагогического процесса.

Материалы данного сборника могут быть интересны ученым, преподавателям вузов и колледжей, учителям школ и воспитателям дошкольных учреждений, педагогам-психологам, магистрантам и студентам.

ISBN 978-601-356-244-5

УДК 37.02
ББК 74.00

Таблица 3– «Задания к уроку математики. 7 класс»

Для «нормотипичных» учащихся	Для учащихся с ООП
<p>№1 Запишите в виде многочлена</p> <p>A) B) $(1 - 3x)^2$</p> <p>C) D) $(x^2 + 4)^2$</p> <p>№2 Упростите выражение</p> <p>A) $(m + 4)^2 - 4(m + 1)^2$</p> <p>B) $(a + 1)^2 + 3(a - 1)^2 - 5(a - 1)(a + 1)$</p> <p>№3 Решите уравнение</p> <p>$(3x + 1)^2 - (3x - 1)^2 = 11x + 1.2$</p>	<p>Вспомни свойство степени с натуральным показателем: $(abc)^m = a^m b^m c^m$ $(a^n)^m = a^{nm}$</p> <p>1. Возведи в квадрат: $(5x)^2 = (-3a^3)^2 =$</p> <p>2. Используя формулу $(a \pm b)^2 = a^2 \pm 2ab + b^2$, преобразуй выражение в многочлен:</p> <p>$(x+8)^2$ $(x^3+1)^2$ $(5a+e)^2$ $(0,6x-y)^2$</p> <p>Образец:</p> $(2x + y^3)^2 = (2x)^2 + 2 \cdot 2x \cdot y^3 + (y^3)^2 =$ $= 4x^2 + 4xy^3 + y^6.$

Во время проведения, и планирования урока, где будет задействован ребёнок с особыми образовательными потребностями учитель должен предусмотреть: варианты своего поведения в классе во время урока (как и где стоять, какие ресурсы использовать, как говорить и как выстраивать взаимодействие с детьми); различные подходы к поддержке обучения всех категорий детей в классе; различные средства оценки достижений всех детей в процессе создания равных условий для всех учащихся; использование различных подходов для мотивации всех учащихся без исключения; учёт различных стартовых возможностей и потребностей обучающихся; возможность для каждого учащегося показать, что он знает и вносит значительный вклад в урок и несёт ответственность за собственное обучение; включение ежедневного опыта детей в качестве примеров, чтобы повысить важность уроков для каждого ученика; планирование урока на основе предыдущих знаний и навыков обучающихся; предоставление возможности обучающимся практиковать то, что они узнали; необходимость формирования ситуации успеха для каждого ученика с учётом его возможностей и предыдущих достижений.

Список литературы:

1. https://akvobr.ru/inklyuzivnoe_obrazovanie_ehto.html
2. <https://edu.mcfk.kz/article/1068-inklyuzivnoe-obrazovanie>
3. <https://infourok.ru/statya-na-temu-osobennosti-inklyuzivnogo-obrazovaniya-777976.html>
4. <https://psy.wikireading.ru/2832>

UDC 1751

TO THE QUESTION OF ALLUSIONS IN THE NOVEL «A CANTICLE FOR LEIBOWITZ» BY WALTER MILLER JR.

Kozhakhmetov A.B.
student
Kudritskaya M.I.
associate professor
Podavets O.D.
senior lecturer

Kostanay Regional University named after A. Baitursinov

Аңдатпа

Иллюзияны зерттеу 20 ғасырдың ортасына дейін кең таралмады, ол айқын, тікелей сілтеме ретінде танылды, бұл ғалымдар арасында үлкен келіспеушіліктер мен әр түрлі классификацияларға әкелді. Ағылшын әдебиетінде тарихи, библиялық және мифологиялық оқиғаларға көптеген тұспалдаулар жасау дәстүрі бұрыннан бар. Ал кіші Уолтер Миллердің"

Лейбовиц Өнұраны " ғылыми тұрғыдан қарастырылмаған иллюзиялардың көптеген мысалдарын қамтиды. Бұл мақалада кіші Уолтер Миллердің "Лейбовиц Өнұраны" романындағы тұспалдаулар қарастырылады. Романда дінге, тарихқа, мифологияға және т.б. сілтемелердің барлық мысалдары олардың мағынасы мен қызметін түсіндірумен ұсынылған.

Түйінді сөздер: аллюзия, стилистикалық әдістер, экспрессивті құралдар, стилистика, аллюзия түрлері

Аннотация

Изучение иллюзии не было широко распространено до середины 20-го века, когда оно было признано явной, прямой отсылкой, что привело к большим разногласиям среди ученых и различным классификациям. В английской литературе уже давно существует традиция делать многочисленные аллюзии на исторические, библейские и мифологические события. А "Гимн Лейбовицу" Уолтера Миллера-младшего содержит множество примеров иллюзий, которые не были рассмотрены с научной точки зрения. В этой статье рассматриваются аллюзии в романе Уолтера Миллера-младшего "Гимн Лейбовицу". Все примеры отсылок на религию, историю, мифологию и т.д. в романе представлены с объяснением их значения и функции.

Ключевые слова: аллюзия, стилистические приемы, выразительные средства, стилистика, виды аллюзии

Abstract

The study of allusion was not widespread until the middle of the 20th century, when it was recognised as an explicit, direct reference, leading to much disagreement among scholars and varied classifications. In English literature, there has been a tradition of making numerous allusions to historical, biblical and mythological events for a long time. And Walter Miller Jr.'s "A Canticle for Leibowitz" contains many examples of allusions which have not been examined from scientific point of view. This article examines allusions in the novel "A Canticle for Leibowitz" by Walter Miller Jr. All examples of references to religion, history, mythology etc. in the novel are presented with explanation of their meaning and function.

Key words: allusion, stylistic devices, expressive means, stylistics, types of allusion

1 Introduction

The use of allusion is a common technique used to give literary passages their most iconic and memorable passages. Generally, allusions are considered brief but deliberate references within a literary text to a person, place, event or other piece of literature. Allusion differs from other types of reference, referring to the various ways in which literary works allude to other works of art, in its brevity and frequent indirection, although the exact degree of indirection can vary widely. An allusion is not a lengthy thought, but a passing signal that often goes unnoticed unless one reads closely. However, allusions are a crucial literary artist's tool that frequently helps to place their own works within the frameworks of both popular culture and literary history. [1]

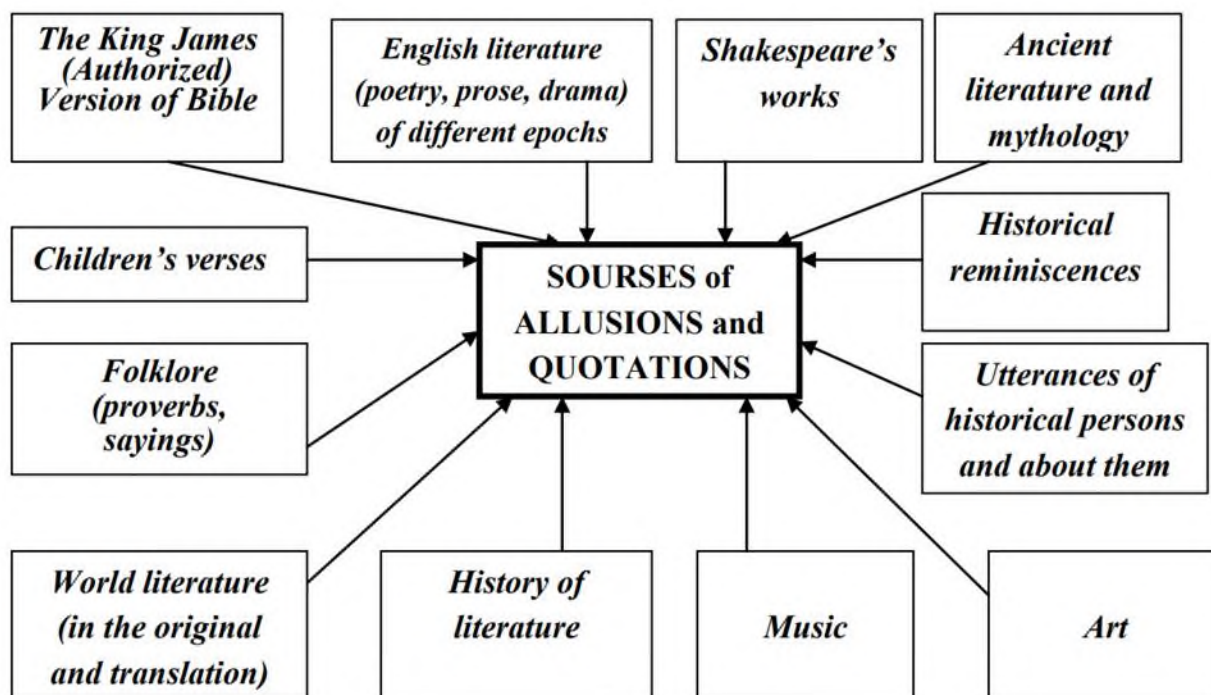
Only in the 20th century the active study of allusion began, when it was recognized as an explicit, direct reference, leading to much disagreement among scholars and varied classifications. Philologists have long been interested in the issues of literary traditions and the impact on their works of writers of their literary predecessors. The dependence of different writers' creativity on historical events or on the writings of other authors has always worried literary critics. Allusion links the past to the present, which functions as a form of mental turn toward the past and aids in understanding and organizing knowledge about the world. In English literature, there has been a tradition of making numerous allusions to historical, biblical and mythological events for a long time. [2]

And Walter Miller Jr.'s "A Canticle for Leibowitz" is not an exception. The Canticle, published amidst fears of nuclear war in the 1950s, was the most commercially successful science fiction book on the topic before Russell Hoban's Riddley Walker (1980). The novel's beautifully imagined setting, a post-apocalyptic America in which small pieces of pre-war knowledge are collected and maintained by a Catholic monastery that no longer understands that knowledge, contributes to the novel's success. [3] In addition, the study of allusion was not widespread until the middle of the 20th century, when postmodern literature was at its height. Researchers now have the chance to examine a literary work from both the point of view of linguistics and literary criticism thanks to the notion of intertextuality that resulted from their research. As a result, the intertextual approach to the study of literary texts has gained popularity and emerged as one of the leading ones in modern linguistics. [4] As the novel is a well-known work of its genre, the references or allusions to culture, history and religion can be an interesting and extensive research topic.

2 Materials and Methods

I.R. Galperin [5] suggests that an allusion is an oral or written reference to a literary, historical, mythical, biblical or real-world reality made in speech or writing. The use of an allusion assumes that the reader or listener knows the event, thing or person referred to. As a rule no source information is provided.

An allusion is viewed as an intertext, or a passage that has been taken from one text and added to another. [6] No other European language has as many dictionaries of allusions and references as the English language, which makes them a peculiar aspect of English culture. According to Zhukovska V.V., the principal sources of allusions and quotations are various works of English literature, the Bible, proverbs and sayings, art, music, historical reminiscences and utterances of famous historical individuals etc. (see picture 1)

Picture 1. Main sources of allusions and quotations

In his study of Virgil's Georgics in 1986, Richard F. Thomas [7] developed an allusion typology:

1) Literary Allusion

An allusion that refers to another text is known as a literary allusion. The referenced text is almost always a classic.

2) Biblical Allusion

When a writer makes a reference to The Bible, it is known as a specific sort of literary allusion known as a Biblical allusion. Due to the Bible's widespread influence and the abundance of stories in each of the gospels, these types of allusions are particularly popular in literature.

3) Mythological and Classical Allusion

Another kind of literary allusion that makes use of mythological themes, characters, or references to Greek or Roman literature is the mythological or classical allusion.

4) Historical Allusion

A historical allusion is a reference to a well-known historical event.

5) Cultural Allusion

An allusion that refers to something from popular culture and knowledge, such as music, art, movies, or celebrities, is referred to as a cultural allusion.

6) Political Allusion

Political allusions are a specific type of allusion that borrows concepts from, compares to, criticizes, or praises political environments or events.

In order to thoroughly analyze the allusion and gather together all examples of this stylistic device in the novel we will follow the following steps:

1. Reading the novel is essential to get acquaintance with the plot of "A Canticle for Leibowitz" and to get the idea what the novel is about.

2. The next step is careful searching the novel for the presence of examples of allusions in the text by examining the novel again. It is required to make notes in the process of analysis.

3. After the reexamination of the novel, the notes which we have made should be gathered and certified as an allusion by finding the sources they are referring to.

4. Examples of allusion, which were found, will be structuralized on the following categories:

- References to religion – one of the main themes of the novel is religion. As it was mentioned in the hypothesis of the research, various allusions to religion should make up the absolute majority of all allusions in the novel.

- References to literature and philosophy – allusions to different literary works are frequently used. Many writers tend to make a tribute to another author since authors frequently make references to books that had a big impact on them.

- References to Bible verses – the allusions to the Bible are not the part of references to religion, but were highlighted as an independent category because the Bible is one of the main sources of allusions and should be analyzed apart from the rest.

- References to history – an allusion to a well-known historical event is known as a historical allusion. History is another main theme of the novel. Therefore, the novel should contain different allusions to historical events, figures, places, etc.

- References to mythology – ancient Greek, Roman mythology takes place among the main sources of allusion. And many events and characters from mythology are mentioned in sacred writings and literary works.

- References to science – since the novel is also an important example of the science fiction genre for its futuristic and post-apocalyptic setting. A range of scientific terms are mentioned in the novel as well.

5. Finally, statistics summarizing the results of the research will be provided, along with a graphical diagram showing all the various kinds of allusions subdivided into percentages based on how frequently they appear in the novel.

3 Results

As it was mentioned before, “A Canticle for Leibowitz” [8] contains various examples of allusions. And these examples were gathered and analyzed as well. References to religion, its terms, important events, writings and characters are presented in the novel many times. The same situation with the references to history: famous historical figures from different time periods, ancient cities and countries are presented in the text of the novel throughout most of the chapters. And there were smaller portions of references to ancient Greek and Roman mythology, literature, philosophical works and science. Not all of the allusions were mentioned in the practical part in order to comply with an adequate amount of work. As a result of this study, we were able to collect 150 allusions:

- 62 references to religion
- 37 references to Bible verses,
- 17 references to history,
- 13 references to mythology,
- 11 references to science;
- 10 references to literary and philosophical works.

References to religion

“...tried to visualize the Holy Trinity,” (Fiat Homo. Chapter 1, p. 4)

“It’ll have to be the Holy Trinity as usual”. (Fiat Homo. Chapter 11, p. 69)

“...in crafty defense of your Trinity...” (Fiat Lux. Chapter 16, p. 107)

The Holy Trinity – is a Christian doctrine which defines one God existing in three coequal, coeternal, consubstantial divine persons: God the Father, God the Son and God the Holy Spirit. [9]

“Et ne nos inducas in...” (Fiat Homo. Chapter 1, p. 5) – (English: *And lead us not into*) The phrase is a line from the Lord’s Prayer, which is a central Christian prayer which Jesus taught as the way to pray. [10]

References to literature and philosophy

“Vexilla regis inferni prodeunt” (Chapter 14, p. 95) – The line is a reference to the Divine Comedy by Dante Alighieri. [11]

“..as if thinkinget tu, Brute”. (Chapter 14, p. 131)

“Et tu, Brute” (from Latin: “*And you, Brutus*”) – this phrase from William Shakespeare’s The Tragedy of Julius Caesar is reputed to be the last words of Julius Caesar to his friend and assassin, Brutus. [12]

References to Bible verses

“I’ve not offered to change these stones into bread for you...” – The following line is referring to the line from Matthew 4:1-4: “...tell these stones to become bread”. [13]

“Mandatum novum do vobis: ut diligatis invicem...” – (English: “*I give you a new commandment: love one another.*”) The line in Latin was given from John 13:34. [14]

References to history

"...the ruler who occupied the White Palace..." (Fiat Homo, Chapter 6, p. 37) – this line alludes to the president of the US and the White House.

"We have your bloody hatchets and your Hiroshimas". (Fiat Voluntas Tua. Chapter 24, p. 153) – Hiroshima – is a Japanese city which suffered a nuclear bombing during the Second World War. [15]

References to mythology

"The pilgrim-Beelzebub failed to explode into sulfurous smoke..." (Fiat Homo. Chapter 1, p. 4) – Beelzebub – also called Baalzebub, in the Bible, the prince of the devils. [16]

"...Satan also was present among them". (Fiat Lux. Chapter 18, p. 114)

Satan – is the leader of demonic spirits and God's enemy in the three primary Abrahamic religions (Judaism, Christianity, and Islam). Legend says that Satan is an angel who disobeyed God and was expelled from heaven together with other "fallen" angels before the creation of humans. [17]

References to science

"...such names as Laplace, Maxwell, and Einstein – do they mean anything to you?" (Fiat Lux. Chapter 12, p. 76) – three famous scientists are mentioned:

- Laplace – French mathematician and physicist. [18]
- Maxwell – Scottish physicist known for electromagnetic theory. [19]
- Einstein – German-born physicist who developed theories of relativity. [20]

4 Conclusions

The most famous and unforgettable sections in literary works often employ the technique of allusion. In a literary text, allusions typically relate to a person, location, event, or other work of literature in passing yet intentionally. Allusion, which refers to the numerous ways in which literary works make references to other works of art, varies from other sorts of reference in that it is brief and frequently indirect, though the precise level of indirection can vary greatly.

Allusion wasn't actively studied until the 20th century, when it was acknowledged as an explicit, direct connection, which led to significant debate among academics and several classifications. The subject of literary traditions and the influence of authors' works on their own works have long piqued the curiosity of philologists. Literary critics have always been concerned with how much various authors' creativity is dependent on historical developments or the works of other authors. Allusion connects the past to the present, acting as a mental turn toward the past that helps people comprehend and arrange their knowledge of the outside world. Making multiple allusions to historical, biblical, and mythological events is a long-standing practice. A passing signal that frequently goes unnoticed unless the reader pays close attention, an allusion is not a lengthy thought. Allusions, however, are a vital literary artist's tool that frequently aids in situating their own works within the contexts of both popular culture and literary history. The Canticle was the most financially successful science fiction book on the subject. The success of the book is largely due to its vividly imagined setting, a post-apocalyptic America where a Catholic monastery collects and preserves fragments of pre-war knowledge but no longer understands it. During the research the plot and all its chapters of the novel were analyzed. As the results show, most of the allusions in the novel are allusions to religion, more precisely to Catholicism.

References:

1. Samuel Schwartz. "What is an Allusion?" | Definition & Examples Oregon State University. College of Liberal Arts [Электронный ресурс]. URL: <https://liberalarts.oregonstate.edu/wlf/what-allusion> (Дата обращения: 03.10.2022)
2. Nikashina N.V., Suprun N.D. "Allusion as a Stylistic Device in the English Language Literature". Федеральное государственное автономное образовательное учреждение высшего образования "Российский университет дружбы народов". 2016. p. 69
3. Paul Brians "Walter M. Miller, Jr.: A Canticle for Leibowitz (1959)". Department of English, Washington State University [Электронный ресурс]. URL: <https://brians.wsu.edu/2016/10/12/study-guide-for-walter-m-miller-jr-a-canticle-for-leibowitz-1959/> (Дата обращения: 03.10.2022)
4. Sirenko T.S. "Stylistic aspect of allusion". Nevsky institute of language and culture. 2015. p. 1
5. Galperin I.R. "English Stylistics". URSS. 2018. p. 187
6. Zhukovska V.V. "English stylistics: Fundamentals of theory and practice". ЖДУ ім. І. Франка. 2010. p. 99
7. Richard F. Thomas, "Virgil's Georgics and the Art of Reference". Harvard Studies in Classical Philology, Vol. 90. (1986), pp. 171-198
8. Walter M. Miller Jr. "A Canticle For Leibowitz". D-PDF.com [Электронный ресурс]. URL: <https://d-pdf.com/book/3997/read> (Дата обращения: 13.09.2022)
9. Brian E. Daley. "God in Early Christian Thought". Leiden-Boston: Brill. pp. 323–350.
10. "The Lord's Prayer". The Church of England [Электронный ресурс]. URL: <https://www.churchofengland.org/our-faith/what-we-believe/lords-prayer> (Дата обращения: 21.10.2022)
11. Dante Alighieri. "Divine Comedy – Inferno". Creative Commons. 2008. p. 241
12. The Life and Death of Julius Caesar. The Complete Works of William Shakespeare [Электронный ресурс]. URL: http://shakespeare.mit.edu/julius_caesar/full.html (Дата обращения: 22.10.2022)

13. Matthew 4:1-4. BibleGateway.com [Электронный ресурс]. URL: <https://www.biblegateway.com/passage/?search=Matthew%204%3A1-4&version=NIVc> (Дата обращения: 22.10.2022)
14. Jennifer Gregory Miller. "Holy Thursday Mandatum: Love One Another". Catholicculture.org [Электронный ресурс]. URL: <https://www.catholicculture.org/> (Дата обращения: 22.10.2022)
15. John Hersey. "Hiroshima". The New Yorker [Электронный ресурс]. URL: <https://www.newyorker.com/magazine/1946/08/31/hiroshima> (Дата обращения: 22.10.2022)
16. The Editors of Encyclopaedia Britannica. "Beelzebub: religion". Britannica [Электронный ресурс]. URL: <https://www.britannica.com/topic/Beelzebub> (Дата обращения: 21.11.2022)
17. The Editors of Encyclopaedia Britannica. "Satan". Dictionary.com [Электронный ресурс]. URL: <https://www.britannica.com/topic/Satan> (Дата обращения: 21.11.2022)
18. Gerald James Whitrow. "Pierre-Simon, marquis de Laplace". Britannica [Электронный ресурс]. URL: <https://www.britannica.com/science/Laplaces-equation> (Дата обращения: 21.11.2022)
19. Cyril Domb. "James Clerk Maxwell: Scottish mathematician and physicist". Britannica [Электронный ресурс]. URL: <https://www.britannica.com/biography/James-Clerk-Maxwell> (Дата обращения: 21.11.2022)
20. Michio Kaku. "Albert Einstein: German-American physicist". Britannica [Электронный ресурс]. URL: <https://www.britannica.com/biography/Albert-Einstein> (Дата обращения: 21.11.2022)

УДК 37.04.

LESSON STUDY ТӘСІЛІ – ОҚЫТУ САПАСЫ МЕН ТӘЖІРИБЕНІ ЖАҚСАРТУДЫҢ КЕПІЛІ

Козганбаева Ментай Толеухановна
пед. ғыл. маг., қазақ тілі мен әдебиеті мұғалімі
Қостанай қаласының физика-математика бағытындағы
Назарбаев Зияткерлік мектебі
Қостанай қ., Қазақстан

Аңдатпа

Мақалада мұғалімдердің зерттеу сабағының тәжірибесі, қазақ тілі мен әдебиеті пәні мұғалімдерінің бірлесіп сабақ жоспарлау практикасының жағымды жақтары көрсетілген. Мақалада Lesson Study тәсілі арқылы оқушылардың айтылым дағдысын дамыту жолдары көрініс тапты.

Түйінді сөздер: жоспарлау, әдіс-тәсілдер, тиімділік, рефлексия.

Аннотация

В статье представлен опыт работы учителей казахского языка и литературы по исследованию урока. В статье отражены пути развития навыков говорения учащихся путем применения Lesson Study. Результаты опыта по совместному планированию урока.

Ключевые слова: планирование, методы, эффективность, рефлексия.

Abstract

The article presents the experience of teachers in the study of the lesson. The integrated educational program in the Kazakh language and literature develops in students four types of language skills (listening, speaking, reading, writing). The article describes the ways of developing speaking skills of students through the use of methods of Lesson Study.

Key words: planning, methods, efficiency, reflection.

Сабақты зерттеу оқытуды жақсартудың кепілі. Сабақтағы іс-әрекетті зерттеу негізінде мұғалім тәжірибесіне тиімді әрекеттерді таңдауға мүмкіндігі мол. Тәжірибеге өзгеріс енгізе отырып білім беруді жетілдіру арқылы сапалы білімді қалыптастыруға бағытталған ерекше педагогикалық тәсіл болып табылады. Бұл әрекет ХІХ ғасырдың 70-жылдарында Жапонияда Lesson Study әдісі деп бастау алып, қазір бізге келіп жетті [1]. Мақсаты: тәжірибені жақсарту және жетілдіру.

Lesson study мұғалім тәжірибесі саласындағы білімді жетілдіруге бағытталған, сабақтағы іс-әрекеттегі зерттеудің ерекше үлгісі болып табылатын педагогикалық тәсілдердің бірі.

Үрдістің мәні:

- мұғалім қызметі зерттеу нәтижелерін талдау барысындағы табыстылығы мен сеніміне, түсінігіне негізделсе де, тәжірибеде болып жатқан өзгерістеріне сезгіш келеді;
- мұғалім әріптестерімен ынтымақтастықтың түрлерін қолданып, сыртқы эксперттік бағалау нәтижелерін қолдана отырып, іс-әрекеттегі зерттеуге қатысады.

Үрдістің іске асырылуы: